

НАСТАВНИ ПРОГРАМ ЗА НАСТАВНИ ПРЕДМЕТ

МОЈА ОКОЛИНА

РАЗРЕД	СЕДМИЧНИ БРОЈ ЧАСОВА	ГОДИШЊИ БРОЈ ЧАСОВА
ТРЕЋИ	2	72

ОПШТИ ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА

- оспособљавање за разумијевање међусобне условљености и повезаности природних и друштвених процеса и активно учешће у друштвеном животу средине у којој живи
- развијање свијести о личном и групном идентитету као услова за заједнички живот и уважавање свих чланова заједнице
- развијање когнитивних способности и мишљења о природним и друштвеним процесима у околини, еколошке свијести и љубави према природи

ПОСЕБНИ ЦИЉЕВИ ПРОГРАМА

- развијање саобраћајне културе ученика као активног учесника у саобраћају
- стицање основних знања о карактеристикама рељефа мјеста и околине
- проширивање знања о предузећима и установама у мјесту и ближој околини;
- развијање позитивног и толерантног односа према идентитету других људи те уважавање различитости без обзира на националну, вјерску, полну или било коју другу припадност
- усвајање знања о оријентацији у простору
- усвајање основних знања о мјерењу времена (дан, сат/час, минут), те о употреби календара
- развијање свијести о условљености природних појава
- уочавање и усвајање знања о животним процесима развоја биљака и животиња;
- развијање свијести о најчешћим загађивачима у околини и значају сталног чувања и бриге за животну и радну средину
- упознавање са начинима заштите здравља;
- активно учествовање у организованим посјетама у циљу упознавања околине, живота и рада људи, биљног и животињског свијета околине у којој ученик живи

САДРЖАЈИ ПРОГРАМА

Ред. бр.	Наставне теме	Оквирни број часова
1.	Саобраћај	7
2.	Изглед мјеста и околине и рад људи	13
3.	Оријентација у времену и простору	7
4.	Нежива природа, појаве и материјали	16
5.	Животињски и биљни свијет	16
6.	Екологија	5
7.	Човјек и здравље	6
8.	Пригодне теме	2
УКУПНО		72

ИСХОДИ УЧЕЊА И ПРЕПОРУЧЕНИ САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ

Наставна тема 1: Саобраћај (7 часова)

Посебни циљеви:

- упознавање са врстама саобраћаја, саобраћајних средстава и саобраћајних знакова
- развијање саобраћајне културе ученика као активног учесника у саобраћају

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ

САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ

Ученик:

- набраја врсте саобраћаја и саобраћајних средстава
- разликује путничка и теретна превозна средства
- објашњава појмове: жељезничка и аутобуска станица, аеродром, лука (пристаниште), ред вожње, перон, машиновођа, возач, пилот, стјуардеса, посада, капетан;
- описује културно понашање путника у саобраћају
- идентификује опасности на путу
- објашњава правилно поступање у случају да види саобраћајну незгоду или несрећу
- објашњава подјелу саобраћајних знакова
- разликује саобраћајне знакове: опасности, обавјештења и изричитих наредби
- именује саобраћајне знакове
- идентификује ознаке за хитну помоћ и полицију

Врсте саобраћаја и саобраћајна средства
 Жељезничка и аутобуска станица, аеродром, лука; ред вожње, перон и занимања у саобраћају (возач, пилот, стјуардеса, посада, капетан)
 Понашање у саобраћају
 Опасност на путу
 Саобраћајни знакови
 Хитна помоћ и полиција

Наставна тема 2: Изглед мјеста и околине и рад људи (13 часова)

Посебни циљеви:

- стицање основних знања о карактеристикама рељефа мјеста и околине;
- проширивање знања о предузећима и установама у мјесту и ближој околини;
- развијање позитивног и толерантног односа према идентитету других људи те уважавање различитости, без обзира на националну, вјерску, полну или било коју другу припадност

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ

САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ

Ученик:

- уочава и препознаје облике рељефа ближе околине (равница, брежуљак, брдо, планина - подножје, страна и врх планине; долина и клисура)
- именује воде у мјесту и околини
- разликује текуће и стајаће воде
- објашњава и именује: извор, ријеку, лијеву и десну обалу ријеке, ријечно корито и ушће
- објашњава начин одређивања лијеве и десне обале
- описује ток равничарске и планинске ријеке
- разликује ријеке, баре и језера
- објашњава разлику између села и града
- именује већа и мања насеља у својој околини;
- описује карактеристике равничарског и планинског села
- наводи занимања и карактеристике занимања људи у мјесту и околини
- објашњава значај фабрика и предузећа за мјесто
- разликује културне, просвјетне и здравствене установе у мјесту
- именује вјерске објекте у мјесту;
- препознаје знакове на вјерским објектима;

Облици рељефа ближе околине (равница, брежуљак, брдо, планина-подножје, страна и врх планине; долина и клисура)
 Воде у мјесту и околини
 Текуће и стајаће воде
 Ријека: извор, лијева и десна обала, ријечно корито и ушће
 Равничарска и планинска ријека
 Насеља
 Равничарско и планинско село
 Занимања људи у мјесту и околини
 Предузећа у мјесту и околини
 Културне, просвјетне и здравствене установе
 Вјерски објекти и културни споменици у мјесту и околини
 Правила понашања у вјерским објектима

<ul style="list-style-type: none"> - објашњава намјену вјерских објеката и споменика - описује правила понашања у вјерским објектима; 	
Наставна тема 3: Оријентација у времену и простору (7 часова)	
Посебни циљеви: <ul style="list-style-type: none"> - усвајање знања о оријентацији у простору - усвајање основних знања о мјерењу времена (дан, сат или час, минута), те о употреби календара 	
ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ ПОЈМОВИ
<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> - именује главне стране свијета - објашњава чему служи компас - именује стране свијета према Сунцу; - објасни појмове: стојиште, видик, видикова линија, хоризонт - именује и објашњава јединице за вријеме: минут, сат, дан, седмица, мјесец, година, - одређује вријеме помоћу часовника користећи временске одреднице сат и минут; - одређује вријеме помоћу дигиталног часовника - одређује вријеме помоћу календара користећи временске одреднице: дан, седмица, мјесец и година; - именује дане у седмици - именује мјесеце у години - наводи број дана у мјесецу - објашњава садржај датума - објашњава разлику између прости и преступне године; - обиљежава значајне датуме у календару - разликује школску од календарске године 	<p>Оријентација у простору (стране свијета; компас; одређивање страна свијета помоћу Сунца)</p> <p>Стојиште, видик, видикова линија, хоризонт</p> <p>Оријентација у времену (јединице за вријеме; часовник; календар; мјесеци у години, дани у седмици; датум; проста и преступна година; школска и календарска година)</p>
Наставна тема 4 : Нежива природа, појаве и материјали (16 часова)	
Посебни циљеви: <ul style="list-style-type: none"> - развијање свијести о условљености природних појава; - развијање научног погледа на свијет 	
ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> - набраја гдје се све вода налази у природи; - набраја особине воде - објашњава утицај температуре на воду - објашњава појаву падавина (стварање паре, капљице воде и леда) - објашњава кружење воде у природи - наводи агрегатна стања воде - објашњава значај ваздуха за жива бића - набраја особине ваздуха - објашњава стварање кисеоника - наводи врсте вјетрова - објашњава значај Сунца и топлоте за живот на Земљи - објашњава утицај Сунца на неживу природу - набраја вјештачке изворе топлоте и свјетлости 	<p>Вода и особине воде (вода у природи; важност воде за жива бића; особине воде; утицај температуре на воду)</p> <p>Падавине</p> <p>Кружење воде у природи</p> <p>Агрегатна стања воде</p> <p>Ваздух и особине ваздуха (важност ваздуха за жива бића; особине ваздуха; кисеоник)</p> <p>Врсте вјетрова</p> <p>Сунчева свјетлост и топлота</p> <p>Вјештачки извори свјетлости и топлоте</p> <p>Земљиште (важност земљишта за жива бића; плодно земљиште)</p> <p>Материјали и њихова подјела</p>

<ul style="list-style-type: none"> - објашњава значај тла за живот биљака, животиња и човјека на Земљи - објашњава појам плодног земљишта и наводи примјере како човјек повећава плодност земљишта - разликује природне и вјештачке материјале; - описује комбиновање материјала за различите намјене - експериментом утврђује и описује дјеловање топлоте на различите материјале, - препознаје и именује предмете који раде на струју - наводи материјале који проводе електричну струју - објашњава кориштење батерије и опасности од струје - именује различите начине и врсте кретања - наводи примјере гурања, вучења и котрљања тијела - наводи примјере утицаја облика, тежине и величине на брзину кретања 	<p>Намјена материјала</p> <p>Дјеловање топлоте на материјале</p> <p>Електрична енергија (електрични уређаји; проводници електричне енергије; опасности од струје)</p> <p>Кретање тијела</p> <p>Брзина кретања тијела</p>
--	--

Наставна тема 5: Животињски и биљни свијет (16 часова)

- Посебни циљеви:**
- уочавање и усвајање знања о животним процесима развоја биљака и животиња
 - разликовање група животиња те уочавање међусобних односа међу њима (ланац исхране)
 - развијање љубави и правилног односа према биљном и животињском свијету

ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ / ПОЈМОВИ
<p>Ученик :</p> <ul style="list-style-type: none"> - описује значај биљака за живот човјека - наводи биљке околине; - разликује зељасте и дрвенасте биљке; самоникле и гајене биљке) - разликује листопадно и зимзелено дрвеће - наводи главне дијелове биљке и њихову улогу - описује и именује послове везане за гајење биљака (припремање земљишта, садњу, ђубрење, заливање, обрезивање, заштита од штеточина, заштита од хладноће) - наводи начине размножавања биљака - сади биљку - набраја обиљежја животиња - објашњава разлике међу животињама (изглед, начин исхране, станиште, начин размножавања, начин кретања, брига о себи) - објашњава подјелу домаћих животиња - описује изглед појединих домаћих животиња; - објашњава користи од домаћих животиња; - описује бригу о здрављу домаћих животиња и објашњава улогу ветеринара - описује дивље животиње и објашњава подјелу дивљих животиња на дивљач и звијери - наводи дивље животиње шуме и ливаде - објашњава понашање дивљих животиња у појединим годишњим добима - описује изглед и грађу тијела птице - разликује птице станарице и птице селице - разликује пјевачице и грабљивице - набраја неке птице из околине 	<p>Биљке околине (важност биљака за човјека; станишта биљака; самоникле и гајене; зељасте и дрвенасте)</p> <p>Листопадно и зимзелено дрвеће</p> <p>Дијелови биљке</p> <p>Гајење биљака (послови везани за гајење биљака; размножавање биљака)</p> <p>Сађење биљке</p> <p>Животињски свијет околине (обиљежја животиња; разлике међу животињама)</p> <p>Домаће и дивље животиње</p> <p>Домаће животиње (подјела; изглед; користи од домаћих животиња; исхрана)</p> <p>Брига о здрављу домаћих животиња и улога ветеринара</p> <p>Дивље животиње (подјела; изглед; станишта; понашање у различитим годишњим добима)</p> <p>Птице (изглед и грађа тијела; птице селице и станарице; птице пјевачице и птице грабљивице)</p> <p>Јединство живе природе</p>

- објашњава међусобну повезаност биљног и животињског свијета околине	
Наставна тема 6: Екологија (5 часова)	
Посебни циљеви:	
<ul style="list-style-type: none"> - развијање свијести о најчешћим загађивачима у околини - развијање свијести о значају сталног чувања и бриге за животну и радну средину 	
ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ ПОЈМОВИ
<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> - објашњава последице загађивања воде, ваздуха и земљишта - набраја начине заштите од загађивања воде, ваздуха и земљишта; - описује појмове резерват и национални парк - активно учествује у обиљежавању еколошких датума 	<p>Загађивање воде, ваздуха и земљишта</p> <p>Најважнији еколошки датуми (Дан шума, Дан вода, Дан планете Земље...)</p>
Наставна тема7: Човјек и здравље (6 часова)	
Посебни циљеви:	
<ul style="list-style-type: none"> - упознавање са основним знањима о органима за дисање, као и начинима заштите здравља; - развијање свијести о значају редовне посјете породичном љекару и стоматологу 	
ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ПОЈМОВИ
<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> - именује органе за дисање; - објашњава улогу органа за дисање; - именује најчешће појаве које угрожавају органе за дисање - именује најчешће заразне болести и њихове симптоме - објашњава важност редовног одласка код стоматолога и код породичног љекара - разликује намирнице биљног и животињског поријекла - црта пирамиду исхране - препознаје здраве намирнице - објашњава последице нездраве исхране - именује храну богату витаминима - у школу доноси воћне ужине 	<p>Органи за дисање</p> <p>Чување здравља од заразних болести</p> <p>Исхрана</p>
Наставна тема 8: Пригодне теме (2 часа)	
Посебан циљ:	
- активно учествовање у организованим посјетама у циљу упознавања околине, живота и рада људи, биљног и животињског свијета околине у којој ученик живи	
ОЧЕКИВАНИ ИСХОДИ	САДРЖАЈИ/ ПОЈМОВИ
<p>Ученик:</p> <ul style="list-style-type: none"> -описује, објашњава, износи своја сазнања и утиске на основу искуственог учења 	<p>Посјете и излети позоришту, биоскопу, пољопривредном имању, културно-историјском споменику, вјерском објекту и слично</p>

КОРЕЛАЦИЈА СА ДРУГИМ НАСТАВНИМ ПРЕДМЕТИМА

Наставни предмет Моја околина потребно је спроводити у корелацији са одређеним темама, исходима и садржајима наставних предмета Српски језик, Математика, Дигитални свијет и Физичко и здравствено васпитање.

НАПОМЕНЕ ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ПРОГРАМА

Наставни предмет Моја околина омогућава ученику упознавање околине и свијета око себе, те боље разумијевање појава и процеса који се одвијају у природи и друштву.

Планирање и програмирање треба првенствено вршити у складу са дефинисаним исходима учења и наставним садржајима. Приликом одређивања фонда часова за сваку тему, потребно се првенствено водити могућностима ученика. На почетку школске године потребно је провјерити ниво предзнања ученика.

У раду треба користити што више очигледних средстава и сва доступна сурдотехничка помагала.

Цјелокупна настава овог наставног предмета треба да се истовремено ослања на кориштење преосталих слушних способности, вербалног говора и знаковног језика.

Потребно је планирати колективне посјете сеоском имању, парку, ботаничкој башти, предузећу и повезати их са програмским садржајима обрађиваним на настави у оквиру наставних тема „Животињски и биљни свијет“ и „Изглед мјеста и околине и рад људи“.

Провјере знања и постигнућа ученика треба да се врше континуирано. Користити све облике провјеравања знања.